AMERIKOS LIETUVIS

THE LITHUANIAN AMERICAN

No. 3-čias | Phone Park 5318 | WORCESTER, MASS., 18-tą SAUSIO (JAN.), 1930 M. | Kaina 5 Centai | Vol. XV

Kinijoj 2,000,000 miršta badu

Peking, Kinija—Grover Clark, buvęs Pekingo laikraštininkas, buvo nuvykęs į Wei upės distriktą ir sugrįžęs pranešė, kad 2,000,000 žmonių numirs iš bado kelių mėnesių bėgyje. Jisai išbuvo tame krašte apie šešias savaites ištirt tų žmonių padėtį. Jisai permatė, kad jokiu budu negalima juos išgelbėt. Kinijos Tarptautinė Bado Pašelpa stovi prieš tokį beviltišką padėjimą, kokį dar ikšioliai neturėjo šiaurinėje Shensi provincijoje, kur tukstančiai žmonių kasdien miršta iš bado ar šalčio.

Grover Clark apskaitliavo kad $2,000,000 žmonių iš 6,000,000 gyventojų abiejose Wei upės pusėse jau žuvo per paskutiniuosius aštuonius mėnesius. Tukstančiai sušalo iki mirties neseniai laikė didelių šalčių kada termometras rodė 32 žemiau nulio. Shensi provincija patyrė šalčiausią orą ką buvo kada užrašyta istorijoj. Žmonės, kurie papratė prie penkiolikos laipsnių aukščiau nulio per keturiasdešimt metų buvo pagauti šalčio nepriisirengę.

Jeigu ir Kinijos Bado Pašelpos organizacija turėtų užtektinai javų, visvien negalėtų jį pernešt į bado prislėgtą žemę per mėnesius, nes nėra kaip — nėra gelžkelių ir žmonės gyvena pačiose gilumose. Vietinės vyriausybės be paiegų ir dažniausia pačios kenčia badą.

Bado nukentėjusieji pastruputį eina silpnyn, nors sunkiai kovoja už gyvybę, valgo skuras, pjuvenas, ir medžio žievę. Didžiuma iš jų tokie silpni, kad negali suprast koks baisus jų padėjimas. Visi kaimai žuvo nuo bado ir šalčio. Tiktai penki ar dešimt žmonių kaip nors išliko kaikuriuose kaimuose. Kai kur namai sudegyti, kad butų šilčiau. Kitose vietose žmonės valgė žolę ar bile ką jie tik galėjo rast — net ir medžių lapus perka. Šioji Shensi vieta yra blogiausias bado pavyzdys ką kada buvo Kinijoje. Shensi prikiauso prie generolo Yen Hsi—shan, žinomas kaipo galingas karės vadovas. Jisai mėgino pasiųst grudų į pietines provincijos dalis, bet nėra gero susisiekimo.

Kinijos Tarptautinė Bado organizacija griebiasi visokių priemonių, kad galėtų pasiųst grudu dideliuose siuntiniuose, bet iki šioliai tegalėjo pasiųst maisto tik užtektinai del 2.000 vaikų ir 100 senų, moterų. Vaikai ir moterys gauna po svarą kruopų kasdien.

Audinvčių Streikas New Bedforde

New Bedford,—Policija išvaikė protestų susirinkimus ir suareštavo devyniolika ypatų, iš kurių buvo dvi moteri. Tarpe suimtųjų randasi Fred Ewin Beal iš Lawrence ir kiti, kurie jau buvo dalyvavę Gastonijos, N. C., streike. Po vadovyste Beal ir jo draugų pereitą savaitę buvo keli susirinkimai susušaukti ir policijai įsimaišius, kilo neramumai, užtai penki tapo areštuota. Tautinės Audinyčių Darbininkų Unijos vadai sušaukė susirinkimą už Dartmouth dirbtuvės vartų, kad užprotestuot prieš tuos penkius areštuotuosius.

Kaip tik prieš vidurdienį jau tukstantis darbininkų buvo susirinkę, kada Martin Russak, distrikto unijos organizatorius užlipo ant kedės ir pradėjo kalbėt. Russak pasakė įžangos sakinį, kuris policijai nepatiko, tai policijos deputatas Raymond Chase pasišaukė daugiau į pagelbą ir kilo sumišimas. Russaką suareštavo ir J. Vincent susimušė su policijos deputatu Chase. Paskui Beal taipgi pradėjo kalbėt, bet ir jį policija nusivedė. Jų areštai sukėlė daugiau trukšmo ir iš to daugiau žmonių suareštuota.

Vėliau po pietų keli šimtai vyrų ir moterų susirinko prie pietinės dalies Tautinės Audinyčių unijos raštinės ir uždarė visą gatvę. Iš raštinės metė kedes ir įvairius daiktus ant policijos galvų kada ji norėjo kaikuriuos suimt. Trys vyrai buvo suimti ir padėti kalėjiman. Visi buvo apkaltinti už ramybės ardymą ar už vaikščiojimą be užsiėmimo ir kaikurie už neklausymą ar pasipriešinimą policijai. Harry Haffman, darbininkų apgynimo advokatas iš Bostono, atvyks čia gint suareštuotus, kada jie stos prieš teismą.

$110,000 Gaisras Uoste

Stamford, Conn. — Luders Marine korporacijos laivų dirbtuvėje iškilo gaisras, kuomet eksplioda aliejaus tanka. Padarė $110,000 nuostolių. James Eaton, laivų maliavotojas buvo labai skaudžiai nudegintas. Gaisras tuojau išsiplėtojo į sankrovą, kur sudėti šeši maži laivai. Visi tapo sunaikinti ir trys maži laivai šalia sankrovos taipgi apdegė. Visas šio miesto ugniagesių aparatas buvo išsauktas kovot su ugnimi. Vienas žmogus stovėjo arti tankos, kada eksplioda, gi Lyons iš Sound Beach dirbo prie tankos. Abudu nebuvo paliesti eksplioziios.

Australijos Angliakasiai Sukilo

Sydney, N. S. W. — Didelis kilo sumišimas tarp streikierių po parodos, kurioj dalyvavo 2,000 streikuojančių angliakasių sykiu su moterimis ir merginomis. Po parodos įvyko streikierių susirinkimas Abermain kasykloje, Kearsley. Policija išvaikė tą susirinkimą lazdomis. Angliakasiai išsiskirstė betvarkėje, bet su automobiliais nuvažiavo į Kurri, kur dar 3,000 kitų maršavo gatvėse. Policijai galutinai pavyko gražumu išprašyt, kad išsiskirstytų ir neužilgio buvo ramu.

Angliakasiai labai priešingi, kad valdžia valdo kasyklas ir priima darbininkus už žemesnes mokestis negu mokėta unijos vyrams prieš streiką. Buvusieji kareiviai lavina didelius bedarbių burius. Sargybos vyrai buvo unijų atimti iš kaikurių kasyklų, kurios dar neužimtos ir yra galimybės, kad daug kasyklų bus sunaikintų taip, kad niekuomet negalės daugiau veikt.

Lenkai Nenori Kalbamųjų Paveikslų

Varšuva, Lenkų muzikantai ir pramoninkai dabar pradėjo kariaut priešais amerikoniškus kalbamuosius paveikslus.

Dideli biznieriai nori įsteigt Varšuvoje lyginai tokią studiją padirbimui kalbamųjų paveikslų kaip ir randasi Hallywood'e Kalifornijoj.

Muzikantai mėgina priverst valdininkus aprubežiuot kalbamųjų paveikslų skaičių didesniuose miestuose pagal judamųjų paveikslų teatrų daugumą, kad mašinos muzika neužimtų jų vietas.

Švedų Laivas Susimušė su Italu Laivu

Gibraltar, — Italų laivas Enrichetta, 3,261 tono iš Venecijos į Roterdamą ir švedų laivas Adriatic, 1873 tonų, susimušė didelėse miglose trisdešimt mylių į vakarus nuo Gibraltar.

Adriatic nukeliavo į Ispaniją, o gelbos. Anglų laivas Staffordchettai ir anglų laivas Staffordshire per radio pranešė, kad maino savo kelią ir ateina pagelbėt.

Virš 50 Policistų Ieško Banditų

Waterbury, Conn. — Miškuose suvirš 50 ginkluotų policistų ieško keturių vyrų, kurie buvo pavogtame automobiliuje, iš kur šovė į policistą James McNamee ir užmušė. Automobilis buvo pavogtas New Britaine ir jį turėjo keturi vyrai, kurie užpuolė vieną žmogų,apvogė gesolino stotį Cheshire miestely. Šiandien automobilis surastas Waterbury yje ir vyrai numatyti, kad randasi šio miesto šiaurės dalyje. Policistai jų ieškodami išvaikė vyrus iš tvarto ir jie šaudydami nubėgo į mišką. Iš viso apie 20 šuvių iššauta, bet banditai spėjo pabėgt. Kada policistai įėjo per pryšakines duris, du vagys pabėgo iš tvarto per užpakalines duris ir kiti du pasiliko šaudyt į policistus. Likusieji du nubėgo į skirtingas puses tuo pačiu laiku, kada šuviai iš policijos juos vijosi. Policija pasišaukė daugiau pagelbos.

Policija ieško žmogžudžio pietvakarinėje Connecticut dalyje ir New Yorko valstijose. McNamee buvo peršautas per pečius arti kaklo, kuomet jisai tik ką ketino juos nusivest į policijos stotį. Jį užmušė prie gazolino stacijos Forestville, Bristolo priemiesty.

Nori Suvaržyt Imigraciją iš Kanados

Washington, D. C.—Jau pradėjo kongrese svarstyt apie imigracijos suvaržymą iš Kanados ir Lotynų Amerikos. Imigracijos ir naturalizacijos komisija dabar svarsto įnešimus paduotus Johnson'o ir atstovo Box'o iš Texas. Atstovas Bacon iš New Yorko davė įnešimą uždėt kvotą tiktai Meksikai, nes jis nesutinka, kad butų kvotos įstatymas Kanadai. Darbo Sekretoriaus pagelbininkas W. W. Husband pranešė komisijai, kad 64,000 žmonių buvo įleisti iš Kanados pereitais metais apsigyvent. Jei bile kuris įnešimas pereitų, visai neturės ką bendro su kanadiečiais, kurie gyvena Kanadoje, bet pereina kasdien rubežių uždarbiaut. Vienas atstovas Schneider iš Wisconsino'o paklausė Husband'o, prie kokios šalies kvotos butų naturalizuotas kanadietis priskaitytas. Jisai atsakė, kad priklausytų prie savo gimtosios šalies kvotos. Imigracijos dalykuose, naturalizacijos nieko nereiškia. Tiktai šalis, kur vyras ar moteris gimė turi kokios reikšmės.

Pirmadienį įvyks kitas iškiausymas, kuriame dalyvaus Valstybės Departamento vyriausybė. Šis departamentas visą laiką pirmiau buvo priešingas padėt Kanadą ir Meksiką po kvotos įstatymu. Pagal atstovo Schneider'io prašymą, Darbo Departamentas sustatys komisijai statistikas apie bedarbę įvairiose Jungtinių Valstijų dalyse.

Žmonės Miršta Nuo 'Papugos Karštligės'

New York, — Iš visur Suvienytose Valstijose ir net Vokietijos ateina žinios, kad daug žmonių apserga ir miršta nuo "papugos karštligės". Viena moteris keturiasdešimt penkių metų, kuri gyveno New Yorke, nusipirko papugą prieš Kalėdas, bet paukštis negyveno ilgiau kaip savaitę. Paskui toji pati moteris apsirgo ir numirė. Pradžioje šios savaitės motina, tėvas ir du vaikai mirė nuo tos pačios ligos. Tėvas buvo parsivežęs papugą iš Bermudos salos. Viena moteris gavo papugą Kalėdų dovanoms ir nenorėjo, kad butų jai nuobodų, tai nunešė pas kaiminką, kuri irgi turėjo panašų paukštį. Papugos susidraugavo, bet pirmutinė papuga pastipo. Paskui viena moteris apsirgo, vėliau kaiminkos vyras apsirgo. Daug panašių naujų įvykių buna kasdien. Suv. Valstijų uostuose inspektoriai peržiurės nuodugniai visus paukščius.

Vokietija neįleis papugų iš jokių šalių, kad per daug neišsiplėtotų "papugos karštligė." Viena slaugytoja neseniai mirė Kologno mieste ir 14 žmonių serga taja liga. Kasdien platinasi ligos toje šalyje.

Pasaulio Nemok slumas

Šešiasdešimt antras nuošimtis pasaulio gyventojų nemokinti, sako James J. Abel, Suv. Valstijų Apšivetos Biuro svetimų šalių apšvietos specialistas.

Iš viso bemokslių yra suvirš 850,000,000, ir pusė iš tų gyvena Azijoj, Afrika turi 83,000,000 bemokslių. Šiaurės Ameriką turi apie 4,300,000.

Mažiausia nemokslumo randasi pietų Europoje ir tarpe žmonių ant North ir Baltiko jurų. Labai mažai nemokslumo pasirodo Danijoj, Norvegijoj, Švedijoj ir Šveicarijoj, ir kuomet iš tų žmonės iškeliauja kitur, tenais nuvykę sumažina tų vietų nemokslumo ratą. Tos šalys turi puikias mokyklų sistemas ir jų įstatymai verčia vaikus lankyt mokyyklas. Abel sako, kad kadangi tos šalys turi labai mažai imigrantų, jos gali daug geriaus prižiurėt savo tautiečių reikalavimus.

Suv. Valstijos turi suvirš 100,000,000 gyventojų ir jų nemokslumo rata yra mažiaus 10 nuošimčių. Bet čionais, kuomet gyventojų skaitytojas eina per namus rinkdamas visokias informacijas ir statistikas apie gyventojus, kuomet užklausia apie nemokslumą, daug žmonių praneša, kad mokyti, jeigu tik gali truputi paskaityt. Kuomet Indijoj žmogus turi parašyt draugui trumpą laišką ir perskaityt atsakymą pirm negu skaitomas mokintų.

Lietuva Pasirašė Du Protokolu

Geneva—Lietuva pasirašė du protokolu, vieną, kad Amerika jungtusi prie Pasaulinio Teismo ir kitą del teismo įstatų revizijos. Tautų Lygos sekretoriatas taipgi gavo užtikrinimą, kad Albanų parašas neužilgio bus taipgi pridėtas prie tų dviejų protokolų. Yra ir priežasčių tikėtis, kad Abisinija, kuri tik vienintėlė valstybė, kurios parašas dar reikalingas į trumpą laiką taipgi pasirašys du protokolu.

Nors Washingtonas tiki, kad Costa Rica turi pasirašyt, kad butų protooklas legališkas, Genevoje rodo, kad nėra taip, nes Costa Rica niekuomet neužtvirtino originališką teismo įstatą kaip viršminėtos trys valstybės Lietuva, Albanija ir Abisinija padarė. Costa Rica tiktai pasirašė įstatą kaip ir Suvienytos Valstijos ir tik toks parašas nepadaro valstybės teismo nariu.

Rinks Gražiausią Lietuvaitę

Išeinąs Kaune iliustruotas žurnalas "Naujas Žodis" įnešė sumanymą artimiausiu metu išrinkt gražiausią lietuvaitę, kuriai laikraštis paskyrė 10,000 litų dovanų. Reikia čia prie progos pažymėt, kad šią vasarą visos beveik tautos rinko gražiausiąją savo moterį, pavadindamos jas tautos vardu. Išrinktoji gražiausia lietuvaitė bus pavadinta "Miss Lithuania."

Amerikos Lietuvio Spaustuvėje atliekama visokie spaudos darbai. Kreipkitės:—
14 Vernon St. Worcester, Mass.

S.L.A. Nominacijų Daviniai

New York. — S.L.A. Pildomosio Tarybos nominacijų balsams suskaityt komisija darbą jau baigė. Nors dar antrą kartą suskaitytų balsavimo davinių su balsavimo blankomis nepatikrino, ir, gali but, keletas balsų, pasikeis, tačiau kandidatų balsavimo rezultatas štai kaip atrodo:

Kandidatai į Prezidentus—
St. Gegužis gavo balsų 4,978
M.Bacevičius 3,047

Kandidatai į Vice-prezidentus—
A. Mikalauskas 4,666
P. J. Petronis..... 2,950

Į Sekretorius—
P. Jurgeliutė 4,964
E. N. Jeskevičiutė .. 2,974

Į Iždininkus —
K. Gugis 3,990
B. Salaveičikas 2,862
J. Tareila 960

Į Daktarus kvotėjus —
Dr. E. G. Klimas 4,871
Dr. M. Palevičius 2,930

Į Iždo Globėjus—
M. A. Raginskas..... 4,352
J. Januškevičius, Jr... 2,945
L. J. Joneikis..... 2,855
D. G. Jusius 2,847
D. G. Stungis 849
M. Rugis 659

Pažymėti kandidatų vardai viršutinėj eilutėj ir gavusieji daugiau balsų, yra nariais esamosios SLA Pildomosios Tarybos Gi mažiau gavusieji šiose nominacijose balsų po pirmos eilutės nuo viršaus, yra nauji kandidatai į nominacijas S.L.A. Pildomosios Tarybos.

Kur Auksas Kasamas

Kanada, jeigu vis produkuos tiek aukso kiek dabar produkuoja, išstums Suv. Valstijas iš antros vietos kaipo aukso produkuotoją sulig pranešimo iš Komercijos Departamento Kasyklų Biuro. Transvaal vis veda visas tautas aukso produkcijoj pristatydama 21.79 nuošimtį viso aukso, kuomet Suv. Valstijos pristatė tik 21.29%

Į mažiaus kaip 100 metų Suv. Valstijos iškasė suvirš keturis ir pusę bilijonų dolerių aukso vertės.

Bet sumažėjimas produkcijos pasirodė jau 1927 m., kuomet mažiausia aukso iškasta nuo 1895 m. Bet pasaulinė produkcija buvo augščiausia nuo 1907 m. iki 1927 m. Viso pasaulio produkcija buvo 19.397,757 uncijos, tos sumos Suv. Valstijos produkavo 2,117,253 uncijas. Bet nuo 1915 m. Suv. Valstijų produkcija sumažėjo suvirš 56 nuošimčiais. Kanados produkcija vis auga. Rhodesia ir kitos Afrikos dalys vis pristato daug aukso.

Iš viso aukso produkuota nuo 1493 metų suvirš bilijonas uncijų. Suvirš pusė viso aukso produkuota per pereitus 435 metus, produkuota pirmais 27 metais dabartinio šimtmečio.

Popiežiaus Enciklika Mokyklos Klausime

Vatikanas, Italija. — Popiežius toje savo enciklikoje pažymi, kad teisė vaikus mokyt pirma vieta priklauso bažnyčiai, antra — tėvams, o trečia — valstybei. Ši enciklika yra italų kalboje, vietoje tradicijine lotynu kalba. Toks dar pirmas atsitikimas istorijoje. Popiežius smerkia mišrų jaunųjų mokinimą mokyklose ir už per daug mokinimą viešos gimnastikos, už išsiuntimą jaunų vaikų į mokyklą toliau nuo namų, kur jie gauna progą savarankiškai gyvent. Ši enciklika matyt, taikoma toms valstybėms, kurių vyriausybės pradėjo savintis bažnyčios ir šeimynos teises, kaip Sovietų Rusijoj, Meksikoj, Italijoj ir net Lietuvoje.

S. V. Imigracija Laike 1820 ir 1928 Metų

Suv. Valstijų Imigracijos rekordai prasidėjo su 1820 metais. Nėra oficiališkų statistikų kiek imigrantų atvyko į Suv. Valstijas nuo pabaigos Revoliucijos Karės iki 1820 m., bet paprastai sakoma apie 250,000 atvyko.

Per pereitus 109 metus iš viso 37,240,634 žmonės atvyko į šią šalį iš kurių suvirš 18,000,000 atvyko iš šiaurinės ir vakarinės Europos (Didžiosios Britanijos, Vokietijos, Francijos ir Skandinavijos šalių). Nuo 1820 m. iki 1890 m. imigrantai iš šiaurinės ir vakarinės Europos sudarė 57 nuošimtį visų atvykusių, kuomet nuo 1840 iki 1840 iki 1860 m. sudarė 93 nuošimtį visų imigrantų. Nuo 1861 iki 1870 m. tik 33,628 ateiviai atvyko iš pietinės ir rytinės Europos, kuomet iš šiaurinės ir vakarinės Europos atvyko suvirš 2,000,000. Per sekančius dešimts metų apie 2,000,000 imigrantų atvyko iš šiaurinės ir vakarinės Europos, kuomet nuo 1861 iki 1890 m. apie 3,770,000.

Tik po 1881 m. daugiau imigrantų pradėjo atvykt iš rytinės ir pietinės Europos. Daugiausia atvyko nuo 1891 iki 1920 m. net 18.3 nuošimčių visų imigrantų. Nuo 1881 iki 1920 m. atvyko 9,605,100 imigrantų iš pietinės ir rytinės Europos, kuomet tuom laiku iš vakarinės ir šiaurinės atvyko 2,000,000.

Nuo 1820 iki 1928 m. 18,120,000 imigrantų (48.7%) atvyko iš šiaurinės ir vakarinės Europos, 13,850,000 (37.2%) iš pietinės ir rytinės Europos, 2,765,000 (7.4%) iš Kanados ir 703,000 (1.9%) iš Meksikos.

ŠEŠIŲ METŲ BROLIS ŠOVĖ Į SESERĮ

Worcester, Mass. — Šešių metų berniukas žaidė su savo tėvo šautuvu ir įsidrąsinęs įdėjo šovinį. Nežinodamas ką daro, paspaudė gaiduką ir pataikė į savo seserį, kuri gulėjo virtuvėje. Jo trijų metų sesuo Ruby Currier dabar miršta miesto ligoninėje. Ligoninės daktaras Richard Hamilton paaukavo savo kraujo, vėliau Dr. J. Molloy davė antrą kartą. Motina tuo laiku gulėjo lovoje, gi tėvas jau buvo išėjęs į darbą. Tėvas buvo vartojęs šautuvą šeštadienį, gi sekmadienį jį išvalė perdėm ir išėmė visus šovinius. Tėvas laikė šovinius aukštai ant lentynos. Tėvai mano, kad jų bernaitis Ralph pasiėmė kedę ir nusiėmęs nuo lentynos šovinius, įdėjo šautuvan. Kokiu budu šovė į mergaitę, sunku pasakyt, bet iš labai arti, nes paliko didelę skylę mergaitės šone. Mergaitė pavojingame padėjime, bet yra vilties, kad išliks gyva.

AMERIKOS LIETUVIO SKAITYTOJAI NEPAMIRŠKITE SAVO LAIKRAŠČIO!

Amerikos Lietuvio Administracija pereitose savaitėse išsiuntinėjo paraginimus savo skaitytojams, prisiminant link išsibaigusių už laikraštį prenumeratų. Dalis jų jau pasinaujino, dalis ne. Mes priimsim Lietuvos Paskolos kuponus už 1929 metus, tų, kurie užsisakys sau ar savo giminėms Lietuvoj. Am. Lietuvio prenumerata Suv. Valstijose $1.50. Užsieny — Lietuvoj $2.

Ypatingai prašome tų Amerikos Lietuvio skaitytojų, kurie turi užrašę laikraštį savo giminėms Lietuvoje ir jau daugumos jų prenumeratai yra išsibaigę—panaujint. Mes siuntinėdami už dyką turime panešt didelius nuostolius, ir todel su sekančiu A. L. numeriu, jei nepasinaujins, busim priversti sustabdyt siuntinėję.

Amerikos Lietuvis
14 Vernon St. Worcester, Mass.

LIETUVIAI AMERIKE

Philadelphia, Pa.

Visiems įdomu žinot kas atsitinka šiame mieste ir koks progresas daromas, tai trumpai paskelbsiu smulkių žinučių.

Vienas jaunas vaikinukas "N." netikėtai prigėrė Delaware upėje. Jisai buvo ką tik sulaukęs 17-tus metus, paties žydėjimo dienose ir turėjo skirtis su pasauliu. Susitaręs su savo draugais, pasidarė iš lentų plaustą ir ketino privaryt prie laivo, kurs jau seniai stovėjo sunaikintas — pagadytas. Vienok nepasisekė dasiekt savo tikslo ir jiems grįžtant nuo to laivo, vanduo pradėjo nešt plaustą. Pusberniai pabijojo, kad nenuneštų toli ir šoko į vandenį, vienas smarkesnis išplaukė, kitas jo draugas sunkiau apsitaisęs suvaržytas, prigėrė. Žinia duota tuojaus policijai, kuri surado ir ištraukė negyvą. Tas įvyko apie dešimtą val. nakties. Kalbama, kad jie tikėjosi ko nors už dyką pasipelnyt ant to laivo. Negyvasis tapo palaidotas, gi gyvieji, kurie likosi visi suimti, bus ištyrinėjami. Tai liudnas ir apgailėtinas atsitikimas.

Kita žinia, tai apie negerą degtinę, nuo kurios netenka sąmonės kada išgeria du stiklu. Viena moterėlė išgėrė tiek, kad pervirto ant grindų, ir kitos moterėlės begelbėdamos jos gyvastį, išgelbėjo sau apie $80.00. Atsigavusi, pasijuto, kad kišeniai jau tušti. Tas dalykas net pasiekė miesto rotužės valdininkus. Kokios bus pasekmės viso to negalima ir sunku įspėt. Arba lieps pardavinėt geresnę samagonką arba teismas privers grąžint prapuolusią pinigų sumą.

Trečioji žinelė yra apie "savivaldybos" darbą. Viena moteris, ne lietuvė, pasiskelbė anglų spaudoje, kad lankydama teatrus, judamuosius paveikslus New Yorke ir Philadelphijoj praleido $246,000, tik nepasakyta per kiek laiko.

Ketvirta žinutė gal nustebins visus. Žengiant prie gerovės, Philadelphijos miestui teko panešt $4,559,000 defecito per pereitus 1929 metus.

Penktas, džiuginantis pranešimas yra kad, šiame mieste netrukus bus pastatytas naujas muras paštui, kuris atsieis apie $8,000,000, ant 30-tos ir Market gatvės. Aukoji, kuri prie Market ir Chestnut g-vių,nors ir labai didelė, negali viską apdirbt. Darbininkams ir vėlei bus daugiau darbo. Philadelphijos miestas vis eina prie apšvietos. Balandėlis.

Hartford, Conn.

Čia darbai eina labai prastai, žmonių daug be darbo. Darbininkai atleidžiami iš dirbtuvių ir iš kitur atvažiavusiam darbo visai negalima gaut. Žmonės laukia pavasario, kuomet bus galima gaut ukėse, kur mokesnis nors maža, bet visgi gyvenimas galima padaryt. Sekančią vasarą labai daug lietuvių rengiasi važiuot į Lietuvą atostogoms arba ten apsigyvent.

Luzerne, Pa.

Edwardsville Borough, lietuvis, miesto v-bos pirmininkas, Pat. Nalys. Kingstone vienas policistas lietuvis Andrius Kadauslis. Duryea policijos viršininkas Jonas Senuinas, Juozas Risevičius sarženta, Juozas Valkonis patrolinis policistas. Yra ir daugiau lietuvių, kurie gavo gerus darbus, bet, toli gražu, ne taip yra, kaip turėtų but. Čia yra daug lietuvių visuose kampeliuose, kad turėtų lietuviai užimt vadovaujančias vietas, o ne ten, kur jau mažas, kaip policisto vieta. Taipgi yra kaikurių pavardės perdirbtos į lenkiškas.

Nuo Naujų metų jau aštunta diena oras gana šiltas ir gražus, kadangi laukiama bent kurią dineą didelių pugų.

Baltimore, Md.

Ristikas Karolius Požėla pasižymėjo po visą Ameriką važinėdamas kur tik jį užkvietė ne tik Suv. Valstijose, bet ir Pietinėje Amerikoje. Perbloškęs savo priešą aną dieną, dabar Požela pranešė, kad sumuš visus, kurie tik norės su juo imtis. Harry Manning, didelis sportininkas iš Pennsylvanijos turėjo pasikalbėjimą su Požėla, kuris pagarsėjęs Wilkes Barre'yje, Hazletone ir Mount Carmel ir pasiūlė jam gana didelę pinigų sumą, kad ristusi su tuomi, kurį jis išrinks. Požela neužilgo važiuos į Wilkes Barre lavintis ateinančioms imtynėms.

Lowell, Mass.

U. S. Bobbing and Shuttler Co. špulių dirbtuvė dar viena užsidarė. Joje dirba gana didelis lietuvių skaičius. Jie turi ir gerą vardą, kai kurie turėjo gan gerą darbą kaipo viršininkai. Darbo netekusiems buvo ir nelinksmos šventės.

—o—

Ar Yra Nepritirusių Darbininkų

Paprastai, šioj šaly vadinam ukininkus neprityrusius darbininkus, bet vistiek yra tukstančiai prityrusių darbininkų Amerikoje. Darant tyrinėjimus ir renkant statistikas Biuras užrašo vyrus sulig darbo, kurį dirba, ir ne pagal gabumo.

Sunku šiandien ekonomistui ar statistikui daryt skirtumą tarpe prityrusių ir neprityrusių darbininkų. Sulyg Suv. Valstijų Darbo Statistikų Biuro nėra neprityrusių darbininkų.

Pietuose negras vadintas paprastu darbininku, kuomet baltas žmogus dirbdamas tą patį darbą, pažymėtas, kad dirba prie darbo kaipo patyręs darbininkas. Bet Europoje truputį kitaip, nes ten darbininkas turi mokintis per 5 ar 6 metus. Yra žmonių, kurie nežino nieko apie javus, o ukininkas savo užsiėmimą gerai žino. Taipgi naujas darbininkas automobiliaus fabriko negali taip vartot mašiną kaip prityręs darbininkas. Ir kasėjas neužilgo tapsta prityrusiu darbininku.

Šioje šalyje viena industrija sako vyras yra neprityręs darbininkas, jeigu dirba paskirtą darbą, kita industrija tokį darbininką skaitė prityrusių.

Jeigu žmogus vartoja rankas atlikt paprasčiausią darbą, į trumpą laiką jis taip pripranta prie to darbo, kad labai gabiai atlieka. Bile vyras gali pastumt karutį, bet tik gabus darbininkas gali varyt vieną ant aukšto namo arba muro, kurį dar stato.

Industrijos daro skirtumus tarpe prityrusių ir neprityrusių darbininkų. Kaikurios industrijos moka darbininkams labai žemas algas pakol jie išmoksta kokio amato.

Yra daugiausia nemokytų darbininkų tarpe mažiau prityrusių darbininkų. Vyrai su geresniu mokslu vis turi geresnius darbus.

Yra atsitikimų, kur neprityręs darbininkas uždirba daugiau pinigų už prityrusį darbininką,bet paprastai tokie darbai yra labai pavojingi. Paprastai algos mokamos sulig gabumų.

Vyrai vadinti neprityrusieji darbininkai, kurie dirba kasyklose, plieno fabrikuose, statymo darbuose, prie geležkelių, ant ukių, ir kitose industrijose, kurios reikalauja sunkaus darbo.

Šios klasos moterys dirba namuose ir audimo vietose.

—o—

SVEIKATA

SKILVIO NEMALIMAS

Jeigu tik skilvis negali apsidirbt su maistu, jeigu žmogų verčia vemt, jeigu atsirugsta, arba pilvą skauda,tai paprastam žmogui pasirodo, kad su skilviu bėda. Jeigu tie trys apsireiškimai tave užpuola ne spėk apie ligą, bet pamatyk gydytoją.

Žinoma, užklausi — "Bet kodel?" Skilvio nemalimas tuoj pereis. Bet gal ne. Gal neišpasakytai ilgai kentėsi, belaukdamas skausmui sustot. Paprasčiausia priežastis skilvio nemalimo yra netinkamas valgis.

Gal per daug ant sykio valgai arba visai netinkamą maistą valgai, arba gal per greitai valgai. Stebėtina, kad žmogaus pilvas vis tinkamai veikia, kuomet matome kokis valgis į jį dedamas. Ir kuomet galų gale pradeda prieštaraut, sakome, kad "skilvis nemala." Bet turime rast tikrą nesveikatos priežastį, neprivalome spėt. Kartais vidurių skaudėjimo priežastis yra "apendicitis," arba vėžys, arba tulžies liga. Ir inkstų ligos svarbus apsireiškimas yra skilvio nemalimas, nerviškumas ir kepenų ligos verčia skilvį nemalti. Vidurių sukietėjimas ir skilvio nemalimas yra artimos giminės.

Svarstydami rimtas ligas, kurių apsireiškimas yra "skilvio nemalimas" galime užklaust — "Kodel nesurast tas ligas, kuomet pirmiausia pasirodo, kuomet jas galima išgydyt?"

Kodel staip ilgai laukt, kad sužinot tikrai kas verčia vidurių nevirinimą. Pasiduok gydytojui išegzaminuot. Jeigu gydytojas gali tau patart ką tinkamai valgyt ir tu seksi jo patarimus, ir pasveiksi, tai verta užmokėt jo reikalaujamą kainą.

Kiton pusėn, jeigu gydytojas ras, kad viduriai neveikia del nekurios rimtos ligos, gal but, kad šitas ankstyvas apsipažinimas su tavo padėjimu pavelins tave keletą metų ilgiau gyvent. Nespėk. Kuomet tave užpuola vidurių nemalimas ir tu spėji, kad gal valgis netinkamas ir tuoj permainai valgį ir spėji, kad, viskas bus gerai, o iš tikrųjų sergi vėžio liga ar turi votį — pats suprask kokią klaidą darai. Spėjimai neužsimoka.

Ar neaišku, kad kuomet viduriai netinkamai mala yra gera priežastis ir kad tik tinkamas pagydymas prašalins tą priežastį. Nepamiršk imt visokias gyduoles, kad nors jos ir nepavojingos. Pilvui gan sunku apsidirbt su jame įdėtu maistu ir nereik toliaus apsunkint visokiais gyduoliškais mišiniais. Dviangliarugšti druska nepagelbės vėžį, ir patentuotos gyduolės niekuomet neišgydė kroniską "apendicitis."

Tavo gydytojas gali vartot įvairiausius pabandymus surast kame bėda. Kreipkis prie jo.— F.L.I.S.

—o—

VAIKAMS SKAITYT

SAKALAS SAKALAITIS

Šiais tais anais metais, kada gaidžiai lojo, šunes giedojo, o tinginiai valgyt nenorėjo, tada pelė su žvirbliu iš pusės kviečius sėjo. Pelė arė, žvirblis akėjo ir dabojo. Rudenį išsikulę dalinos—nė purai nė šiupelėmis, bet grudis. Besidalinant vienas grudas liko viršaus. Pelė sako: "Jis man išpuola: aš sunkiau dirbau." Žvirblis ginčyja: "Ne, man: aš akėjau ir dabojau."

Tuo tarpu atlėkė Sakalas Sakalaitis ir nutupė. Žvirblis sako pelei: "Eiva pas musų karalių Sakalą—jis padarys mudviem teismą." — "Eiva."

Juodu nueina pas Sakalą—jis pasisako jam savo ginčą. Sakalas klausia: "Katras arėta?" Pelė sako: "Aš." — "Tai tau ir tas grudas." Bet žvirblis, nepatenkintas tokiu sprendimu, keršyja Sakalui: "Na, palauk, aš tau parodysiu!" Ir pritykinęs perplėšė jam gužį.

Sakalas nulėkė ant bažnyčios stogo ir nutupė. Zakristijonas ėjo į bažnyčią ir pamatė. Sugrįžo atgal į trobą, pasiėmė šautuvą ir norėjo Sakalą nušaut. Sakalas vėl sako: "Jonai, sustok, nešauk!" Zakristijonas vėl apsidairė — niekur nė gyvos dvasios nematyt, ir vėl patiesė šautuvą šaut. Bet tas pats balsas vėl sako: "Jonai, nešauk mane, bet gyvą nusiimk nuo stogo."

Dabar zakristijonas suprato. Atsinešė kopėčias, užsilipo ant stogo ir nusiėmė Sakalą. Sakalas jo prašo: "Ar žinai ką, Jonai, susiuk man gužį, pagydyk mane, aš tau atsiteisiu." Zakristijonas paėmė ir susiuvo jam gužį. Sakalas tarė: "Jonai, tu turi tris ožkas. Papjauk man vieną ir duok sulest." Zakristijonas papjovė vieną ožką ir atidavė Sakalui. Pamatė zakristijono pati ir ėmė rugot: "Kam mums," sako, "tas paukštis? Verčiau jį papjauk, ne ožką."

Po kelių dienų Jonas kitą papjovė ožką. Sakalas ir tą sulesė. Zakristijono pati dar labiau ėmė rugot, kad vyras šeria nereikalingą paukštį.

Dar po kelių dienų, kai pačios nebuvo namie, zakristijonas paskutinę papjovė ožką ir sulesino Sakalui. Ka parėjo pat, vaikai sako: "Mama, tėtis paskutinę ožkelę papjovė." Zakrstijonienė pagriebė peilį ir šoko ant Sakalo, norėjo jį nudurt. Bet pats nutvėrė jai už rankos ir sulaikė.

Sakalas tarė zakristijonui: "Dabar, Jonai, paleisk tu mane tris dienas pasilakstyt, savo iegas išmėgint." Jonas atidarė duris ir paleido Sakalą.

Po trijų dienų parlėkęs, Sakalas sako: "Dabar, Jonai, aš jau turiu tiek vieko, kiek reikia. Sėsk ant manęs, ir lėksiva." Zakristijonas užsisėdo, ir juodu nulėkė.

Lėkė, lėkė, prilėkė marias. Sakalaitis pakilo į padanges ir numetė nuo savęs Joną. Bet netoli vandens vėl pakišo sparną ir sulaikė jį. Sakalas klausia: "Kaip tau dabar rodėsi, Jonai?" —"O kaip... Maniau, kad paskęsiu."—O "O man rodėsi," sako Sakalaitis, "kad tu patiesei šautuvą ir norėjai mane nušaut."

Vėl išnešė Joną į padangę ir numetė. Netoli vandens pakišo sparną ir sulaikė. "Kaip tau dabar rodėsi?" klausia vėl Sakalas Jono. "O kaip... Maniau, kad jau paskęsiu."—"O man rodėsi, kad pati tave peršnekės, ir tu mane papjausi."

Trečią sykį išnešė Joną į padangę ir numetė. Visai prie pat vandens pakišo sparną ir sugriebė. "O kaip dabar tau rodėsi, Jonai?" — "O kaip... Jau dabar tikrai maniau, kad paskęsiu."—"O man rodėsi, kad tavo pati šoko su peiliu ir norėjo mane nudurt."

Tuojau baigėsi marios. Nulėkė juodu į tokius krumus. Tuose krumuose stovėėjo nedidelė trobelė. Sakalas tarė Jonui: "Eik dabar į tą trobelę. Pasisakyk, kad esi pakeleivis ir pasiprašk valgyt. O kad tavęs klaus —ar negirdėjai ką apie Sakalą Sakalaitį, ar nematei jo? — tai tu sakyk: ir girdėjau ir mačiau, kad ką duotumėt, pasakyčiau. O kad tau siulys visko — ir aukso ir sidabro — tu nieko neimk, tik prašyk mozerinės skrynutės su vario rakteliu."

Jonas nuėjo į trobelę ir rado tokią moteriškę, raganą. Ta ragana davė jam pavalgyt sudytų kremblių ir ėmė klausinėt, ar jis nematęs kur, ar negirdėjęs ką apie Sakalą Sakalaitį. "Ir mačiau ir girdėjau," sako Jonas: "kad ką duotum, pasakyčiau." Jam siulė ir aukso, ir deimanto, ir visokių daiktų, bet jis nieko neėmė, tik prašė mozerinės skrynutės su vario rakteliu. Ragana tarė: "Aš tokios skrynutės neturiu. Nuvyk pas mano antrąją seserį. Ji gyvena šiaurėje už devynių pelkių."

Jonas ir išėjo. Pagrįžęs pas Sakalą, papasakojo ką girdėjęs. Sakalas sako: "Tai vėl sėskis ant manęs. Lėksiva."

Lėkė, lėkė, prilėkė vėl tokius krumus ir nutupė. Sakalas parodė Jonui nedidelę trobelę ir sako: "Eik į tą trobelę ir pasiprašyk valgyt. O jeigu įsišneks ir ims klausinėt ko apie Sakalą Sakalaitį, tai tol nieko apie jį nesakyk, kol negausi mozorinės skrynutės su vario rakteliu."

Jonas įeina į tą trobelę, žiuri, kad jau čia ir pirmoji ragana atlėkus. Jisai pasiprašė valgyt. Ragana atnešė jam sudytų kremblių ir ėmė klausinėt: "Ar nematei Sakalo Sakalaičio, ar negirdėjai ką apie jį?"—"Ir mačiau ir girdėjau. Kad ką duosi, pasakysiu."

Jam siulė ir aukso, ir sidabro, ir kitokių brangių daiktų, o jis nieko neėmė, prašė mozerinės skrynutės su vario rakteliu. Ragana sako: "Neturiu. Nueik pas mano jaunesniąją seserį. Ji gyvena šiaurėje už trijų pelkių."

Jonas pagrįžo pas Sakalą ir papasakojo jam ką girdėjęs. Sakalas tarė: "Sėsk ant manęs, lėksiva toliau."

Nulėkė vėl į tokius krumus ir nutupė. Sakalas parodė Jonui trobelę. Jonas nuėjo į tą trobelę ir rado ten jau visas tris raganas. Jauniausioji ėmė klausinėt: "Ar nematei kur keleivio, Sakalo Sakalaičio, ar negirdėjai ką apie jį?" — "Ir mačiau ir girdėjau," sako Jonas: "Kad ką duotum, pasakyčiau."

Siulo jam aukso ir deimanto, kiek tik jis nori, bet jis nieko neima, prašo vis tos skrynutės. "Neduosiu. Negaliu," sako jauniausioji ragana. O anuodvi sesers kaip pradėjo verkt... "Kam mums ta skrynutė," sako, "jeigu mes nežinom, kur yra musų brolis?..."

Tada ragana ėmė ir atidavė Jonui mozerinę skrynutę su vario rakteliu. Jonas paėmė tą skrynutę ir sako: "Palaukite, tuojau aš jums atnešiu žinių nuo jusų brolio". Ir išėjo.

(Bus daugiau)

—o—

JUOKAI

POPAS IR SUFLERIS

1846 m. caras Nikalojus I važiavo į Pietų Rusiją arkliais. Jis išdavė maršrutą, kur kada sustos kelyje. Maršrute buvo pasakyta, kada caras sustos viename bažnytkaimyje, kur buvo senas popas. Į bažnytkaimį sutikt carą pas popą atvažiavo Tambovo gubernatorius ir rusų vyskupas ir popui liepė rengtis, kad atvažiavus carui cerkvėje pasakyt prakalbą. Popas nuo to atsisakinėjo, bet verčiamas gubernatoriaus ir vyskupo — apsiėmė. Akademikas sustatė prakalbą, o popas mokinosi, mokinosi ir jau gerai galėjo pasakyt prakalbą gubernatoriui ir vykupui.

Tuojau atvažiavo ten ir caras su savo šeimyna ir nuėjo į cerkvę. O popas senis užlipo ant sakyklos persižegnojo ir tyli. O sufleris, kuris jam sustatė prakalbą sako. "Ko tu tyli?" O popas (sekdamas) sufleri atkartoja: "Ko tu tyli?" Sufleris: "Ką tu čia kalbi nesąmonę?" Popas atkartoja: "Ką tu čia kalbi nesąmonę?" Caras klausydamas, pradėjo dukt. O popas vis atkartoja: "Atvažiavo, atvažiavo jo didenybė!"

Caras išėjęs iš cerkvės į 24 valandas išvijo iš Rusijos gubernatorių, vyskupą ir popą. V. Juokai

PRIEŽASTIS PLIKIMO

—Bet jau tu, mano brangusis vyreli, pradedi plikt! Kas gali but per priežastis, kad vyrai anksčiau nuplinka, negu moterys?

Už tai, kad vyrai del savo žmonų turi labai tankiai galvą kasyt.

IŠ JO VISKO GALIMA TIKĖT

—Aš norėčiau persitikrint su savo vyru...

— Bet kodel gi? Juk, kiek man žinoma, jusų vyras be galo jus myli...

—Galimas daiktas! Iš tokio velnio visko galima tikėtis....

NE NUO TO GALO

Vienas žmogus kartą apsiėmė suvalgyt dešimt silkių. Valgė, valgė, aštuonias suvalgė, o dvi liko. žmogus galvoja:

—Apsirikau. Pirma reikėjo tas dvi suvalgyt, o paskui aštuonias.

Nebus Daugiau
UŽKIETĖJIMO
DUJŲ SKILVYJE, ŠIRDIES PIKTUMO
Greitą Pagelbą Naudojant
Pepsinic Seltzer
Rašyk
PEPSINIC SELTZER CO.
Worcester, Mass.
GAUSI SAMPELĮ DYKAI

TIESIAI Į KLAIPĖDĄ

Visos Pastangos Bus Pašvęstos Padaryt Kelionę Atmintinu Įvykiu, Pilną Įvairumų ir Malonumų del Tų, Kurie Joj Dalyvaus

Žemiausios kainos tiesiai į Klaipėdą:

Trečia klesa į vieną pusę	$107.00
Trečia klesa į abi pusi	$181.00
Turistine trečia klesa į vieną pusę	$123.50
Turistine trečia klesa į abi pusi (min.)	$204.00
Cabin klesa	$142.50

Prominados Dėnis: Už vietas turistine klesa ant Promenados Dėnio nuo Gegužės 1-oms iki Liepos 15 į Lietuvą, o į Ameriką nuo Rugpiučio 1-mos iki Rugsėjo 30 kainos padidinamos sekamai: $7.50 į vieną pusę, o $12.50 į abi pusi.

Vaikams: Nuo 1-nų metų iki 10 metų amžiaus pusė kainos.

Kudikiams: Iki 1-nų metų amžiaus $5.50 į vieną pusę. Į abi pusi $11.00.

U.S.Revenue Tax ir Head Tax atskyrium.

Išplaukimas Laivų 1930 Metais

Laivo vardas	Iš New Yorko	Laivo vardas	Tiesiai iš Klaipėdos
LITUANIA	Sausio 30	ESTONIA	Balandžio 24
ESTONIA	Vasario 20	POLONIA	Gegužės 27
LITUANIA	Kovo 8	LITUANIA	Birželio 16
ESTONIA	Balandžio 3	LITUANIA	Liepos 22
LITUANIA	Balandžio 17	ESTONIA	Rugpiučio 18
POLONIA	Gegužės 1	LITUANIA	Rugpiučio 26
ESTONIA	Gegužės 17	POLONIA	Rugsėjo 16
LITUANIA	Gegužės 26		

SMAGIAUSIA, PATOGIAUSIA KELIONĖ

Del informacijų ir laivakorčių kreipkitės tuojaus pas savo vietos Agentą
NELAUKIT PASKUTINIŲ DIENŲ

BALTIC AMERICA LINE

8—10 BRIDGE ST., NEW YORK, N. Y — 315 SO. DEARBORN ST., CHICAGO, ILL.
UNION TRUST BLDG., PITTSBURGH, PA. — 616 ST. JAMES ST., MONTREAL, CANADA

Amerikos Lietuvis
The American Lithuanian Weekly published every Thursday by Gabriel A. Kyba, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Yearly subscription: in U.S. $1.50
In Foreign Countries 2.00
Single copies ..... 5 cents

Advertising rates on application

Amerikos Lietuvis savaitinis laikraštis, eina ketvirtadieniais, leidžiamas G. A. Kybos, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

Metinė Prenumerata S. V. $1.50
Užsieniuose 2.00
Atskiri egzemplioriai .... 5 centai

Prenumeratos pradžia skaitosi nuo užrašymo dienos. Prenumerata turi but apmokėta iš anksto.

Entered as Second Class Matter September 29, 1914, at the Post Office at Worcester, Mass., under the Act of March 3, 1879.

Klaipėdos Kraštas Be Lietuvių Kalbos

"L. Keleivis" nusiskundžia, kad lietuvių kalbos klausimas Klaipėdos krašto teismuose beveik visiškai pamirštas, lyg laukiant, kad tas klausimas pats per save pasitaisys. Jau praėjo daugiau kaip penki metai, bet kalbos atžvilgiu viskas paliko taip kaip buvo, o lietuvių kalbos vartojimo reikalas buvęs jau tada labai didelis ir vis didėjęs. Teismo valdininkams duotas uždavinys pramokt lietuvių kalbos, nė maž nepabotas, o greičiau, kad lietuvių kalbos teisės net kai kuriais atvėjais su aprokavimu buvo siaurinamos. Pasamdyta visa eilė vertėjų, jie ligi ausų apkrauti darbu, o pasimokinimui del išėjimo į teismo valdininkus priimti žmonės, kurie tik visai menkai, o iš didžiausios dailes lietuvių kalbos visai nemoka.

Šiandien teisme, nekalbant jau apie pačius Teisėjus, lietuvisiškai be vertėjų nesusikalbėsi. Atrodo, kad ir ateityje beveik nėra lukesties sulaukt Lietuvių kalbai lygių teisių teisme. Ir iš tikro taip bus, jei Klaipėdos lietuviai nereikalaus savo teisių teisme. Ir iš tikro taip butų, jei mes savo teisių griežtai ne reikalausime. Juk 5 metų gyvenimas aiškiai tai parodė. Kai kurių vietų tvirtinimai, buk nėra lietuviškai mokančių teisėjų, o lietuvių reikalavimas ir teisėjų lietuviškai kalbėt yra tik agitacija, yra niekas daugiau kaip piktas pasityčiojimas iš lietuvių kalbos. Pagaliaus juk visiems lietuviams yra per tai daroma didelė gėda. Nejaugi lietuviai ne turi savo tarpe žmonių, kurie žinodami ir savo pačių kalbą ir papročius, su savaisiais daug teisingiau pasielgs, negu tie, kurie apie lietuvius tik menkai arba net jokio supratimo neturi. Tie visi pasiteisinimai del lietuvių kalbos sunkumų turi visai kitokius mierius. Butent, jas norima tik pridengt lietuvių kalbos slopinimas. Juk ar ne juokingai atrodo, kad per 5 metus nepramoko lietuvių kalbos nė vienas teisėjas, kuris kasdien su ja reikalus turi. Jei paprasti žmonės greitai svetimos kalbos išmoksta, tai mokytieji juo greičiau gali išmokt. Ir taip iš tikro yra, jei tik kas turi gerų norų.

Štai Lietuvos universitete keli svetimtaučiai profesoriai per trumpą laiką lietuvių kalbos išmoko, o tai tik del to, kad jiems buvo pastatyta išlyga, kad jei ligi tam tikro laiko neišmoks, tai jie tos vietos negali toliau laikyt. Berods ir Klaipėdos krašte tap norima daryt, bet viskas tiktai vėjais išeina. Buvę atsitikimų, kad tokie vos įpilietinti ponai teisininkai jau šoko ardyt Lietuvos nepriklausomybės pamatus.

Teismas stovėdamas valstybės ir krašto teisingumo sargyboje negali juk dirbt prieš tos valstybės interesus. Teismas turi but pavyzdingas ir nuo nieko nepriklausomas. Bet kaip pas mus tas viskas atrodo? Daug tektų kalbėt, bet užimtų daug laiko. Verta primint tik vieną paskutinių dienų įvykį, kurs nušviečia Klaipėdos krašto vokiškų ukanų aptrauktą padangę:

Nesenai teisme turėjo atsiliept Dr. Bartuška. Jį teisme pirmininkas užkalbina kaip paprastai vokiškai. Dr. Bartuška, bet vokiškai neatsiliepia. Tada jam duodamas vertėjas, bet jo jis atsisako, nurodydamas, kad jis gali tik su teisėjų kalbėtis ir tai jo gimtoje lietuvių kalboje, kuri Krašto Konvencijos yra garantuota. Dr. Bartuškai apklausinėt kviečiamas to posėdžio valsčiaus teismo vyriausias gynėjas ponas Švelnius. Bet Dr. Bartuška nurodęs kad Švelnius yra teismo valstybės gynėjas ir negali šiame posėdyje eit teismo pirmininko pareigas. Matydamas ,kad su teisėjais nesukalbės, konstantavo (padarė išvadą), kad teisme jis negalėjo susikalbėt Konvencijos garantuota lietuvių kalba ir kad pats teismas, siaurindamas lietuvių kalbos teises, Konvenciją laužo.

Tai išvadai norėdamas daugiau svarbuo priduot, jis prašė ją įrašyt į teismo posėdžio protokolą, o pats teismo salę apleido.

Dr. Bartuškos pasielgimas yra labai reikšmingas. Ant pirmo del to, kad jis aiškiai parodo, kaip reikia gint lietuvių kalbos teisės. Ant antro, jis aiškiausiai parodo, kad toks padėjimas teismuose ilgiau tęstis negali. Reikia manyt, kad visa tai neliks be pasekmių. Kaip teko girdėt. Dr. Bartuška yra padavęs krašto gubernatorui pamatuotą skundą del Konvenciją laužančių teismo valdininkų. Apart to nurodęs, kad esamoji tvarka lietuvių kalbą per vertėjus atlikti taipgi yra Konvencijai priešinga, nes nenumatyta kokia nors teismui išimtis ir suteikta teisė lietuvių kalbos vertėjais naudotis. O patys vertėjai niekada negali atpasakot tai, ką vienas ar kitas pasakyt norėtų.

Savo išvadoje Lietuvos Keleivis mano, kad šitas įvykis pagaliau paskatins atitinkančias vietas daugiau susirupint lietuvių kalbos klausimu. Per tai butų atsitaisyta daroma Lietuvių kalbai skriauda ir atitaisyta Klaipėdos krašto teismų garbė.

—o—

Žmonių Išnaudojimas

Tautiškas "Better Business" Biuras, su savo 42 vietiniais skyriais, veda ypatingai aštrią kovą prieš visokius išnaudojimus biznyje, ypatingai stengdamiesi sustabdyt neteisingus apgarsinimus laikraščiuose ir pagerinti pardavinėjimo santykius. Pereitais metais ta organizacija gavo net 500,000 užklausimų nuo visokių žmonių, beveik iš visų valstijų, kaslink kapitalo įdėjimo ir apie visokius apgarsinimus laikraščiuose. Įvairųs žmonių išnaudojimo apgavingi šposai biznyje buvo sustabdyti, daug neteisingų apgarsinimų sustabdyta, ir kelios firmos uždarytos del dėtų pastangų apgaudinėt žmones.

VIENAS ATSITIKIMAS

Apgarsinime **"Darbininkų Reikalauta,"** toliau skaitome, "Darbininkų—vyrų ir moterų — geriausi balsai bus išrinkti ir pasekmingi artistai pasirodys naujuose kalbančiuose paveiksluose." "Better Business" Biuras pasiuntė kelius savo agentus tenais prašyt darbo. Tie agentai rado, kad pirmiaus turėjo prisirašyt prie "krutamųjų paveikslų kliubo." Užmokestis buvo $25. į metus. Turėjo imt tam tinkamą kursą, ir tik kuomet užbaigs kursą galės gaut darbą už $50. į savaitę.

Tos kompanijos vardas nebuvo užregistruotas kaip įstatymai reikalauja. Ir vardas nebuvo užrekorduotas "directory" knygoje. Kompanija nuo lengvatikių lupo po $25.

Kitas apgarsinimas skambėjo sekančiai — "Amatorių — kalbantiems paveikslams ir radio darbui: Atvykite pabandyt balsus — mokesties nereikalaujama"

Kuomet agentas nuvyko, rado, kad toj vietoj gamino riešutų mašinas. Aplikantas buvo nuvestas į tam tikrą kambarį prie mikrofono. Jis turėjo pakalbėt ką nors, ir į trumpą laiką žmogus atėjo į kambarį ir jam pasakė, kad turi puikų balsą. Kompanija reikalavo nuo kiekvieno aplikanto fotografiją ir balso užregistravimą. Ir vyras siuntė aplikantą, jų tam tikslui įsteigtą vietą,. Aplikantas turėjo užmokėt už fotografiją ir už rekordą balso ir dalykas užbaigtas. Didelės, atsakomingos filmų kompanijos nežinojo apie šitokias pabandymo vietas.

Per septyniolika metų tula Newyorkietė pardavinėjo brangius akmenius įdėdama apgarsimus į laikraščius, — pranešdama, kad "turtinga moteriškė priversta parduot savo brangumynus. Jos vėliausias apgarsinimas, kad ji turi deimantinį žiedą, kurį parduos už žemą kainą. Bet reikalavo pinigų pilną užmokėjimą. Kuomet agentas pas ją nuvyko, ji jam pranešė, kad ji pirkus šėrų ir todel priversta parduot savo brangakmenus, kad galėtų užmokėt liekamus pinigus už šėrus, nenorėdama, kad butų nuo jos atimti.

Kuomet moteriškė sužinojo, kad sugauta, prižadėjo pertraukt savo apgavingus darbelius ir nedėt apgavingą apgarsinimą į laikraščius.

Daugiausia žmonių išnaudojama perkant naminius rakandus. nes beveik visi laikraščiai pilni apgarsinimų "moteris, apleidžia miestą, priversta parduot viską, arba priversta parduot ką tik naujai mebluotą apartamentą." Paprastai tos moterys, perka pigius meblius, juos pertaiso ir parduoda už du ar tris syk tiek kiek joms lėšavo.

Vienas atsitikimas buvo praneštas apie pardavimą drabužių krautuvės. Šitas apgarsinimas, ir gal panašųs apgarsinimai, į dėtas į laikraščius labai mažuose miesteliuose. "Drabužių krautuvė ant pardavimo." Žmogelis, per daug metų susitaupęs gražią sumą pinigų, nori pradėt kokį biznį, perskaito tą labai gražiai skambantį apgarsinimą ir atvyksta į didelį miestą dalyką ištyrinėt. Viskas jo laukia. Jam taip patinka krautuvė, kad jis nuperka, ir taip žusta jo sunkiai uždirbti pinigai. Jis nežino, kad apgavikai kaip tik tam tikslui nupirko ir ištaisė tą krautuvę. Patys vesdami nė šiokį nė tokį biznelį pakol jiems pasiseka parduot, ir už gerą pelną. FLIS

—o—

Argentinos Lietuviai Imasi Žemės Ukio

Malonu pastebėt, kad lietuviai išeiviai pradeda imtis žemės ukio Argentinoje. Tik ukis ir prekyba duoda gerą pelną. Pradėt prekybą musiškiams sunku: reikia turėt prityrimą, o kas svarbiausia — tai mokėjimas kalbos. Žemės ukis nors kiek kitoniškesnis negu Lietuvos, bet darbai maž daug tie patys. Pradedant ukininkaut, reikia turėt pradžią ir dar kiek atsargos kapitalo. Pradžia kapitalo ir pirmutinės gyvenimo dienos gana sunkios, ypatingai tose vietose, kur prisieina raut krumus, bet ilgainiui darbas gerai apsimoka ir žmogus turi užtikrintą savo ateitį. Kai kurie lietuviai jau dabar purena savo žagre dar niekad nejudintus dirvonus, Entre Rios provincijoje, upės Paranos saloje. Pirmutinės jų gyvenimo dienos tikrai primena Robinsoną neapgyventose salose. Minėtos upės salos gana aukštos ir jas nevisuomet užlieja patvinusios upės. Salose geriausiai versti vaismedžiais, topolių ir gluosnių auginimu, bitininkyste ir paukštininkyste,. Pirmais metais prisieina verstis daržovėmis ir paukštininkyste, nes medžiai dygsta palengva ir reikia prirengt atatinkamai žemę.

Susisiekimas su pasauliu geras: plaukia laivai ir laiveliai iš San Fernando, Campanos ir Gualeguachu. Iš Campana kelionė 6—8 valandas užima, iš San Fernando 10—12. Apylinkėje randasi krautuvės su reikalingais produktais ir reikmenimis ir net jau įsisteigė Žemės Ukio Bankas. Reikia palinkėt pirmutiniams lietuvių pionieriams, Paranos upės salose, gero pasisekimo ir pageidaut, kad ir kiti musų piliečiai, turintieji nedidelį kapitalą, pasektų juos.—A.L.B.

—o—

Liudyk Teisingai, arba Busi Deportuotas

Kuomet ateivis išegzaminuotas uoste jis turi duot teisingas informacijas apie save. Jeigu žmogus neteisingai prisiekia, jis padaro kreivą prisieką ir tokį ateivį galima išdeportuot.

Taip įstatymą laikė trys imigracijos inspektoriai prie Ellis Island atsitikime Vittorio Squillari, 24 metų amžiaus Italijos piliečio. Jis atvyko į New Yorką lapkričio 20 d., 1928 m., aplankyt gimines New Yorke. Jis turėjo Italijos pasportą su neimigranto viza tinkamai Amerikos konsulo Turin'e užvizuotą, ir sugrįžimo bilietą į Italiją. Turėjo užtektinai pinigų.

Jo bėdos prasidėjo, kuomet buvo pašauktas prie Board of Special Inquiry. Kuomet jo užklausta apie kelionės tikslą, jis pirmą sykį sakė, kad atvyko aplankyt seserį, brolį ir švogerį, užklaustas antru kartu, jis pasakė, kad atvyko užbaigt tėvo reikalus, tėvas mirė Italijoje.

Tolesnės informacijos jo duotos nebuvo teisingos. Jo tėvas pirm dviejų metų mirė, ir tėvo reikalai buvo užbaigti, kuomet sesuo nuvyko Italijon. Kuomet jaunąsis Squillari matė, kad inspektoriai žinojo teisybę jis nežinojo ką sakyt. Board of Special Inquiry, iš trijų imigracijos inspektorių nutarė jį neįleist, nes neturėjo tinkamos imigracijos vizos, ir kad jis neteisingai prisiekė prie Boardo.

Šeimyna kreipėsi prie teismo, ir to imigranto laimė, kad teisdariai Woolley ir Davis, permainė tą nusprendimą, laikė kad imigrantas teisingai išgavo vizą Italijoj ir kad jis neperžengė įstatymų prieš atvažiuosiant. Ateivis buvo įleistas su persergėjimu. — F.L.I.S.

—o—

Romanovų Padermės Dinastija

1613 m. rusai išsirinko sau cara Mykolą, sunų Teodoro Romanovo. Rusija tais laikais labai buvo sunaikinta nuo plėšikų ir lenkų, tai sunku buvo užvest tvarką Rusijoje. Tas rusų caras Romanovas mažai kuom atsižymėjo. Po jo mirties buvo carų jo sunus Aleksiejus. Prie to caro Maskvos patrijarchu buvo Nikonas. Taip kaip tais laikais rusų bažnytinės knygos buvo rašytos, o ne spausdintos, tai jose įsibrovė daug klaidų. Tada patrijarchas Nikonas liepė knygas bažnytines pataisyt, atspausdint ir išsiųst į rusų cerkves. Naujosios knygos sukėlė labai didelį nepasitikėjimą tarpe popų. Popai pradėjo varyt propagandą prieš patrijarchą Nikoną, kad jis įveda Rusijoje naują tikėjimą, Nikonas pasikvietė į pagelbą carą Aleksiejų. Caras Aleksiejus pradėjo degyt maištininkus ant laužo ir pagal padavimą istorijos tokių maištininkų buvo sudegytą į 100,000 žmonių. Tokiu budu Rusijoje bažnyčia susiskaldė į 2 dalis. Tie kurie laikėsi naujųjų knygų, vadino save pravoslavais, o katrie laikėsi senųjų knygų, vadino save senatikiais. Tuos senatikius rusų carai persekiojo iki paskutinių dienų. Del to jie kavojosi po girias, po tyrus, Sibire, Lietuvoje, Lenkijoje ir savo tikėjimo nemetė. Da prieš Didįjį karą Rusijoje buvo į 20,000,000 senatikių.

Tais laikais, kada buvo rusų caru Aleksiejus, o Lenkijoje karalium Jonas Kazimieras, tai del Lenkijos užstojo juodos dienos: buvo badmečiai, dideli marai, kazokai sukėlė maištą. Švedai Lenkiją užpuolė iš vakarų pusės ir čia viską naikino. Karalius iš Varšuvos persikėlė į Kriokavą, nes visą Lenkiją užėmė švedai. Tik švedams nesisekė po Čenstachavu. Čenstachavas turėjo aplinkui save murinę sieną, o kariuomenės visai neturėjo. Gynė jį tik vienuoliai po kamanda Korleckio. Prastovėję ilgą laiką, švedai po Čenstachavu, toliau išsinešė iš Lenkijos, nes juos pradėjo užpuldinėt lenkų partizanai.

Karalius Kazimieras Jonas mirė 1668 m. Tuom pačiu laiku rusai Lenkiją užpuolė iš rytų. Lietuvių kunigaikščiai buvo užkariavę krantus Juodųjų marių beveik iki upei Donui. Čia gyveno kazokai. Kazokai su lietuviais gerai sugyveno, bet kada Lietuva susivienijo su Lenkija, tai lenkai kazokus pradėjo persekiot, taipgi lenkai persekiojo rusų liaudį, tai iš to kildavo maištai. Maištus pakol lenkai numalšydavo. Bet prie karaliaus Jono Kazimiero, lenkai buvo labai silpni. Kada sukilo kazokai prieš Lenkiją, tai į tą maištą įsimaišė rusų caras Aleksiejus.

Aleksiejus užpuolė Lietuvą ir degino kaimus ir miestus, užmušinėjo žmones. Sudegino Vilnių, Kauną ir Gardiną. Ant galo lenkų karalius su rusais padarė paliaubas, kad žemės kurios buvo šiapus upės Dniestro prigulėjo Lenkijai, o kurios buvo už Dniepros, tai jas paėmė rusai. Tokiu budu žemės, kurias užkariavo lietuviai, pradėjo grįžt rusams.

Mok. J. Vencius

ŽENGIANT PRIE MOKSLO

KODEL VĖSIAU ANT KALNO VIRŠUNĖS, NORS SAULĖ ARČIAU?

Oras ant žemės sulaiko karštį, panašiai kaip šiltnamis gėlėms sulaiko karštį viduj. Oras ant kalno viršunės yra lengvesnis ir nesulaiko karštį taip gerai.

KODEL NAKTYS GALI BUT ŠALTOS TYRUOSE?

Užtai, kad karštis prapuola greičiau per tyrų orą negu per paprastų šalių orą. Taip yra užtai, kad oras sausesnis. Sausas oras leidžia karštį išsisunkt per jį daug greičiau negu drėgnas.

KODEL SUV. VALSTIJOSE MAINE VALSTIJA ŠALTESNĖ NEGU FRANCIJA, NORS ABI TIEK PAT TOLUMO NUO EKVATORIAUS?

Iš priežasties sriovių jurėse. Nuo Maine valstijos pakraščio yra šalta sriovė, ateinanti iš Poliarinių kraštų ir tekanti į pietus. Atvėdina orą ir padaro šaltesnį klimatą. Nuo Francijos pakraščio yra šilta sriovė, Gulfo Sriovė. Tas padaro tą pasaulio kraštą šiltesį negu butų, jeigu nebutų tokia šilta sriovė.

AR SRIOVĖS PALIEČIA PAUKŠČIUS, KADA JIE LEKIA?

Žinoma; svoris veikia ant visko padaryto iš medegos. Paukščiai turi palinkimą nupult žemėn ir turi palaikyt save ore savo sparnų kilnojimais arba liglaikinai slydimu. Jeigu sudėtų sparnus ir pasilsėtų jie nupultų tuojau.

KODEL ORAS LENGVESNIS AUKŠČIAU ŽEMĖS PAVIRŠIAUS?

Oras laikomas ant žemės per svarumo pritraukimą. Oro svoris iš aukštai spaudžia žemyn oro sluogsnį, kurs yra arčiausia prie žemės paviršio ir tas oras tampa tirštesnis, lyginai taip, kaip butų suspausta pompos guminio rato šėnis. Tolimesnėj atmosferoj oras turi mažiau svorio viršuj savęs. Jis išsiskėčia ir nėra toks tirštas.

KAIP MOKSLININKAI RANDA ŽEMĖS SVORĮ?

Sunkumas yra tiktai svarumo pritraukimas ir jis randasi, kaip neseniai skaitėme, tarpe bile dviejų medegos dalių. Tai mokslininkai pirma nusprendžia kiek pritraukimo tarpe mažos medegos dalelės bei mažo branduolio ir didelės švino kruvos. Paskui jie apskaitliuoja žemės pritraukimą mažam branduoliui. Pritraukimas bus tiek sykių kiek švino kruvos del branduolio. Žemė yra lygiai tiek sykių sunkesnė negu švino kruva.

KAIP MES GALIM NUSPRĘST SAULĖS SVORĮ?

Žinant žemės svorį, mes galim apskaitliuot lygiai kiek svarumo pritraukimo saulė turi įtempt, kad laikytusi savo orbite. Žinodami tą, galim tuojau apskaitliuot saulės svorį.

KASDIENINĖ CHEMIJA

Chemikai išdirbo įvairius metodus savo ištyrinėjimų laboratorijose ir mokslininkai atidengia vieną paskui kitą stebėtinus faktus ir veikimus net ir paprasčiausiuose daiktuose, apie kuriuos pamirštame žingeidaut tiktai užtai, kad jie tokie kasdieniniai ir taip gerai žinomi.

Kaipo pavyzdžiui, chemikai išrado, kad ugnis dega užtai, kad chemiškas elementas, vadinamas angliadarys, kuris randasi malkose ar anglyse, turi chemišką mėgimą oro oksygeno geso. Jeigu pridėsi degtuką prie kokios malkos ir įkaitysi kelius iš jos atomus užtektinai karštai, šie angliadario atomai pagaus oksygeno atomų iš oro ir abu sykiu kaip gesai nueis dumais. Kadangi jiedu susivienįję pagamina karščio ir del tos priežasties ugnis karšta.

Geležies rudys labai panašiai veikia. Geležies atomai susijungia su oksygenu taipgi, bet šio ryšio pasekmė kieta, tai yra, raudonos rudys, kurios susirenka ant geležies.

Chemija taipgi turi daug ką pasakyti apie kasdieninius naminius reikalus. Pavyzdžiui, pasako kodel valgiai turi but virinti. Be to, pasako, kad duona kyla, užtai, kad milijonai mažų augmenų auga joje ir pagamina geso burbulus, kurie padaro tešlą lengvą ir minkštą, pasako, kaip kitokia gemalų rušis padaro, kad pienas surugtų.

Ne tiktai chemiškų išdirbysčių didelėse dirbtuvėse, bet kiekvienose kasdieninio gyvenimo smulkmenose, chemija rodo mums kaip stebetina yra viskas kas dedasi visur aplink mus.

KOKS YRA BRANGIAUSIAS METALAS?

Radium, kuris turi vertės veik du milijonu dolerių už kiekvieną unciją. Vienok paprastai žmonės tikrai nežino, kad radium yra vienas iš metalų. Iridium, vienas iš paprastų pramonės metalų ir vartojamas fontaninių plunksnų galams, atneša aukščiausią kainą, apie $130. už unciją. Platina, verta apie $110. už unciją ir auksas $20. už unciją.

KURIS NEPAPRASTAS CHEMIŠKAS ELEMENTAS REIKALINGAS DANTŲ AUGINIMUI?

Fliuoras, nuodingas, smarkiai ėdantis gesas. Savo tyrame pavidale sunaikina visą gyvą medegą, vienok manoma,kad maža jo dalis, chemikališkame sujungime, reikalinga del amaliaus augimo ant musų dantų.

KAM VARTOJAMAS SKYSTAS ORAS?

Tikslu pagamint labai žemas temperaturas, kaip kada net iki 200 ar 300 laipsnių žemiau nulio Fahrenheito. Tokios viršsaldymo temperaturos yra reikalingos, pavyzdžiui, išėmimui geso iš tuštumų vamzdelių del radio.

KODEL SMETONA STOVI VIRŠUJ PIENO?

Piene randasi milijonai mažų lašelių aliejaus ir taukų. Šie yra lengvesni už vandenį, bet ir užtai, kad jie yra tokie maži ir plaukioja paviršyje labai pamaži. Kada pienas kiek laiko pastovi, jie pakyla ir padaro smetoną. Kada sviestą kratai, visi šie lašeliai sueina sykui ir padaro sviestą.

KODEL PIENAS SURUGSTA?

Užtai, kad tokios rušies bacila auga jame, bacila vadinama pieninės rugšties bakterija. Šioji bakterija pakeičia pieno cukrų į rugšties medegą, vadinamą pienine rugštimi, kuri turi rugštų skonį.

Ąžuolas

Ąžuole pilkas, seneli pražilęs!
Ko likai čia vienas be savo draugų?
Ko stovi ir mėtai geltonąsais gyles,
Ar tau čia stovėti vienam ne baugu?
Kur dingo tie gražųs žali ąžuolynai,
Girios plačiausios ir pilnos žvėrių?
Kodel jau išdžiuvo upės, pelkynai,
Kur maudės tik gaujos žuvų ir udrų?
Viską tu turi aiškiai atminti,
Kaip augo Kęstutis ir Vytautas gimė
Ir kaip tie didvyriai buvo užauginti,
Kurie drąsiai ir narsiai vien Lietuvą gynė.
Tur-but dar atmeni ir žilą senovę,
Kai dar po ąžuolais ugnelė plevenos
Ir buvo ten geriausia šventovė,
Kur daug dievų buvo—jų dvasios vaidenos?
Ko stovi dabar čia vienas atlikęs
Prie upelio vingiuoto ir krumų mažų?
Ko džiųsta liemuo apkempėjęs, nuplikęs,
Gal gailies ir verki dienelių jaunų?
Kad šalta raselė nakty pakilus
Tau šaldo ir mirko žaliuosius lapus.
Tada tu užmigęs, rimtas ir tylus
Sapnuoji galiunų giliausius kapus.
O ryte aukštai pakyla paukštelis,
Budina artoją giesmelė saldi.
Pabudus iš liudėsio nukrinta lapelis
Ir ašarom's apsipylęs tu gailiai verki.

Vargo Žmogelis

VIETOS ŽINIOS

WORCESTERIO MIESTAS neužilgo pagrožės naujais statymais. Neseniai užbaigtas didelis moderniško stiliaus muras Naujos Anglijos Telefono ir Telegrafo kompanijos prie Elm gatvės. Elm parke stovi nauja stovyla anstyvų taikos pionierių pagerbimui. Pastatymas kainavo $100,000 dolerių. Nauja Junior Aukštesnė Mokykla bus veikiai pradėta statyt prie Providence ir Granite gatvių. Pavasarį Suvienytų Valstijų Worcesterio skyriaus Paštas išsikraustys į Duncan Goodell murą, kur veik pakol pastatys naują paštui murą į senojo namo vietą. Jau Mass. valstijos gubernatorius Frank G. Allen, paskyrė $150,000 del naujos mokytojų kurso mokyklos, statymo išlaidas šiems metams. Tos mokyklos pastatymui iš viso lėšuos apie $470,000. Šiomis dienomis išrinkta delegacija iš Worcesterio piliečių prašyt iš Massachusetts valstijos $2,000,000 paskolos pastatymui miesto auditorijos. Naujas viešojo knygyno skyriaus namo statymas Graftono aikštėj, užsibaigs šių metų bėgyje. Taigi šio miesto gyventojai gali tikėtis, kad jų miestas ir jos įstaigos bus tarpe puikiausių.

ŠVEDAS PERGALĖJO LIETUVĮ RISTYNĖSE trečiadienio vakarą, Mechanics svetainėje, sausio 15 dieną. Švedo Andressono stiprumas leido jam pergalėt Praną Jušką, gerai žinomą lietuvį ristiką po 25 minutų ir 26 sekundų greito susikabinimo. Juška parodė agresyviškumą per visą laiką ir keliuose atsitikimuose padėjo Andressoną į pavojų. Lietuvis buvo kelis sykius surakinęs milžiną Andressoną, bet negalėjo jį išlaikyt. Švedas pritykojęs progą, sugriebė lietuvį už kojų ir apsukęs keletą sykiu aplinkui, kad apkvaišinus, paskui trenkė į žemę, kad jau daugiau Juška nė neatsikėlė.

Dr. A. Lurik, gabus lenkas ristikas, priplojo Joe Rogackį, rusą prie matraso į 17 minutų laiko, panaudodamas savo stipres tarpkojo žirkles jo nugalėjimui.

Trečioji pora ristikų buvo Joe Stecker ir Karl Lemle. Joe Stecker kaipo buvęs pasaulinis čiampionas savo oponentą pasigriebęs į savo tarpkojo galingas žirkles kaip surį suspaudė pirmą sykį į 17, o antrą į 10 minų ir 45 sekundų laiko.

LIETUVIŠKA MUZIKA PER RADIO bus girdėt iš WORC stoties penktadienio vakarą, kaip 7:15, sausio 17-tą dieną. Programas susidės daugiausia iš lietuviškos šokių muzikos. Orkestros grupė pavadinta "Al and Her Pals." Grajis F. Zakariutė, pianistė, p-lė F. Danahy saksofonu, B. Štreimikis triuba, P. Štreimikis, banjo, R. Roselund bugnu, A. Lietuvninkaitė, vedėja. Lietuviška muzika per radio ne tankiai girdėt, tai visiems lietuviams bus įdomu paklausyt ir radio užstatyt, kad gaut WORC stotį.

DIDELIS ISTORIŠKAS VEIKALAS paveiksluose, bus rodomas Rialto teatre pirmadienį ir antradienį sausio 20 ir 21. Vardas to veikalo yra "Divine Lady" ir pasaka apie istorišką laivynų kovą ant jurių. Tikra šio paveikslo svarbiausia lošėja, tai Corrine Griffith, kuri atlieka Lady Hamilton rolę, gi kitą svarbią vietą užiima Victor Varconi kaipo Lord Nelson ir H. B. Warner turi taipgi nemenkesnę rolę kaipo Lord Hamilton. Šis paveikslas apie "The Divine Lady" yra vienas iš didžiausių ir puikiausių istoriškų veikalų. Matysite didžiausį laivyno reginį — didelių laivynų kovas — degančius ir puolančius laivus gilyn į jurų gelmes. Istoriška Trafalgar kova paveiksluose, tukstančiai žmonių kovojančių laivuose, ir puikųs senovės Europos palociai, tai nepaprasti vaizdai.

MOTERŲ SĄJUNGOS 5-ta kuopa rengia smagius šokius sausio 18-tą dieną, šeštadienio vakarą, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Smarki J. Dirvelio orkestra grajis smagius lietuviškus šokius ir džiazą.

PRELEKCIJOS. Rengia L.D.S.A. 2 kp. ir A.L.D.L.D. 11 kp., sekmadieny, Sausio (Jan.), 19, 1930 m., kaip 2:30 po pietų, Lietuvių svetainėje, 29 Endicott gatvės. Prelegentu yra pakviestas Dr. J. Repšys, iš Cambridge, Mass. Tėma: Kaip apsisaugot nuo ligų? Dr. J. Repšys nesenai užbaigė mokslą savo profesijos, o dabar jau turi ofisą Cambridžiuje. Patartina vietos lietuviams atsilankyt į rengiamas prelekcijas ir pasimokyt iš prelegento patarimų, "Kaip apsisaugot nuo ligų."

SVARBUS SUSIRINKIMAS Šv. Kazimiero draugijos įvyks sausio 21 dieną, 1930 metuose, A.O.H. svetainėje, 8-tą valandą vakare. Šis susirinkimas laikomas paskutinį kartą viršminėtoje salėje, nes ateityje visi nariai rinksis į L. Ukėsų Kliubo kambarius. Malonėkite nariai atsilankyt į šį svarbų susirinkimą. Per šiuos metus draugija nupigino įstojimo mokestį jaunesniesiems nuo 21 metų iki 25 metų —tik vienas doleris. Šioji draugija rengia šokius 1 dieną vasario, Lietuvių Ukėsų Kliubo svetainėje. Nauja valdyba buvo išrinkta 1930 metams ir šie veikėjai išrinkti: V. Kupstas, pirmininku; J. Našukaitis, viceįprm.; A. Bernota, prot. rašt.; M. Sčiuka, fin. rašt.; A. Dailyda,ižd.; A. Rutkauskas, iždo glob.; knygų peržiurėtojai: J. Bruožys ir J. Roglys; J. Kupstas maršalka. **Rep.**

"BASKETBALL" LOŠIMAS tarpe Lietuvių Ukėsų Kliubo Sporto Ratelio ir Whitins Purple Celtics įvyks trečiadienio vakarą, sausio 22-trą dieną, Junior Aukštesnės Mokyklos sportų salėje. Prasidės lygiai 7:30 vakare.

DIDELĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ EKSKURSIJA Švęst 500 Metų Didžiojo Lietuvos Kunigaikščio Vytauto Jubiliejaus Šventę Lietuvoje. Tikras Amerikos Lietuvis Daktaras Juozas Landžius sutiko vadovaut ekskursijai. Jau daugybė lietuvių prisirašė prie šios ekskursijos ir rupinasi kelionės reikalais. Visas Lituania laivas bus paskirtas lietuviams, kurie važiuoja geg. 26-tą dieną į dideles Vytauto Jubiliejaus iškilmes. Kurie tik važiavo laivu Lituania labai giria, nes už pigią kainą galima gaut ant to laivo geriausias vietas. Patarnautojai kalba lietuviškai ir visi laivo viršininkai labai draugiški. Kas važiuos su šiaja ekskursija po daktaro J. Landžiaus vadovyste bus apsaugotas nuo visų ligų ir turės gerą patarėją, kuris pagelbės visuose kelionės keblumuose. Laivu Lituania patogu į Lietuvą važiuot, nes nuveža tiesiog į Klaipėdą be jokio persėdimo ir klapatų. Valgis pagamintas danų labai gardus, pasilinksminimai tokie puikųs seniems,, jauniems ir vaikams, kad gaila buna kada laikas artinasi išlipt iš laivo. Bet koks didelis džiaugsmas, kada pirmą sykį išvysti Lietuvos žemelę ir kada sveikiniesi su Lietuvos žmonėmis, kurie atėjo į laivą pasitikt! Po tam visokios priėmimo Klaipėdoj ir Kaune Vytauto Jubiliejaus ceremonijos, tėviškės ir artymų giminių aplankymas, svečiavimas Lietuvoje, istoriškos vietos ir daugiau įspudingų patyrimų! Tą viską be abejonės matysite, jei dabar pradėsite ruoštis ir važiuosite šiąja ekskursija. Visais kelionės reikalais kreipkitės:

Amerikos Lietuvio Agentura. Tel. Park 5318, 14 Vernon St., Worcester, Mass.

AMERIKOS LIETUVIO
Sieniniai
KALENDORIAI
1930 Metams Jau gatavi

Kiekvienam, kuris naujai užsirašis Amerikos Lietuvį arba kuris pasinaujis, gaus Gražų Sieninį Kalendorių DOVANAI. Ta privilegija teikiama tik tiems, kurie patys pasiims. Gi iš kitur, prašome įdėt 5 centų krasaženklį del padengimo persiuntimo išlaidų. Pasiskubinkit, kad nepritruktų, nes ne per daugiausia padarėm.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

IŠNUOMAVIMAI

IŠSINUOMUOJA 6-šių kambarių butas; šltas ir šaltas vanduo, centralinis šildymas, ir viskas pagal naujausios mados. Šioji vieta arti naujos lietuviškos bažnyčios.

4 GEDEMINAS STREET
Tel. Park 3069-R

PAIEŠKOJIMAI

PAIEŠKAU savo seseries Stasės Zaki, vedusią ir gyvenanti kur nors Massachusetts valstijoje. 1917 metuose susitikau su jos vyru Worcesterio stotyje ir dabar rodos gyvena apie Leominster arba Gardner. Jie patys arba apie juos žino, meldžiu pranešt.

ANDRIUS ZAKI,
(3—4) Wilkonsville, Mass.

STAYMAN'S
Didelis Centras Pasirinkimui
Kepurių ir Kaklaraišių
STAYMAN'S
Kampas Front ir Trumbull Gatvių
Worcester, Mass.

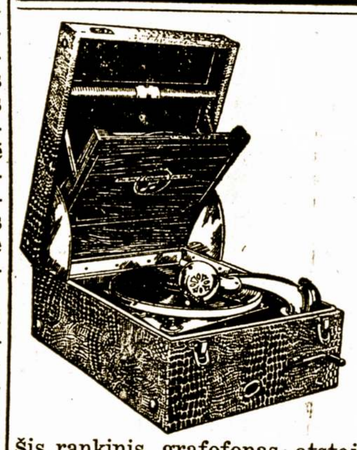

Šis rankinis grafofonas atstoja didelį. Jo balso kombinacija ta pati ką ir mokėtum $100. Mes negiriam ir nemanom girt tokio daikto, kuris pats už save kalba. Viską ką mes galim pasakyt, tai pakviest jus bile dieną ir mes jums pademonstruosim už dyką. Jis yra tinkamas kaip name taip ir pasiimt su savim del bile kurių pramogų, kaipo orkestros pavaduotoją, nes jame tilpsta į pustuzinis rekordų. Važiuodami Lietuvon ant vokacijų, jeigu pasiimtumet su savim šį grafafoną, tai tikrai puikiai praleistumet laiką pas savuosius prie Amerikoniškos ir Lietuviškos muzikos. Jų kainos nuo $25 iki 50 dolerių.

AMERIKOS LIETUVIS
14 Vernon St. Worcester, Mass.

Motiejus A. Čivinskas
GERIAUSIS LIETUVIS
GRABORIUS

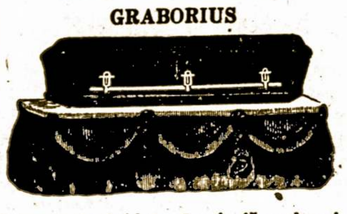

Patarnauju laidotuvėm ir išrandavoju automobilius įvairiems reikalams už prieinamiausią kainą.
Tel. Park 4156
340 Harding St. Worcester, Mass.

RIALTO TEATRAS
MILLBURY STREET

Gražus, Įdomus Paveikslai. Programas mainomas kasdien. Populiariškos kainos.

DUBELTAVAS PROGRAMAS
Sekmadienį, Sausio 19-tą, 1930 m.

Ronald Colman ir Vilma Banky
veikale
"TWO LOVERS"
Ir Antras Paveikslas
"EYES of THE UNDERWORLD"
— su —
Bill Cody ir Sally Blane

CHARLIE CHASE KOMEDIJA

PIRMADIENĮ ir ANTRADIENĮ
Sausio 20 ir 21
Corinne Griffith
veikale
"THE DIVINE LADY"
Corinne Griffith
Puikiausias Jurų Reginys Ką Paveikslai Kada Rodė

Komedija, Naujienos ir Paveikslai

Vienatinis Lietuvis Gydytojas
Worcestery
Dr. Juozas Landžius
(SEYMOUR)
51 Providence St., Worcester, Mass.
Ofisas atidarytas:
nuo 2 — 4 popiet; nuo 7—9 vakare.
Tel. Park 5873

Dr. Pr. Puskunigis
4 LAFAYETTE ST.
Tel. Park 4643
Valandos: 2—4 ir 6—7:30
Panedėliais ir Utarninkais
No. Grafton'e
Tel. Grafton 188 Ring 14

Ben. Mendelsohn
ADVOKATAS
390 Main St. Room 931-932
Worcester, Mass.
Park 2470 Res. Maple 3133 W

ANNA JOHNSON
LIETUVĖ ADVOKATĖ
Tel. Park 1152—1153
720—721 SLATER BUILDING
Worcester, Mass.

Ignas Perminas
MUZIKOS MOKYTOJAS
Duoda Lekcijas Piano, Dainavimo ir Muzikos Teorijos
Taipgi Tunija Pianus. Kreipkitės:
50 Upsala St. Tel. C. 3740-M

Visokios Rušies
MUZIKALIŠKI INSTRUMENTAI
Už Labai Pigią Kainą
Bugnai Vaikams $1.50 ir aukščiau
WALBERG & AUGE
86 Mechanic St. Worcester, Mass.

DOLLAR Laundry
Savininkas E. Slavickas

Išskalbia visos savaitės žlugtą kuo gražiausiai, už $1.00. Gerai, švariai išskalbia drabužius ir pristato į namus.

Lietuviška Skalbykla
5 SEYMOUR ST.
Tel. Park 314 Worcester, Mass.

KONTRAKTORIUS
Peter Katauskas
71 PENN AVE. WORCESTERYJE
Tel. Cedar 5619 J.

Budavojam naujus namus ir taisom senus, taipgi pastatom garadžius. Cemento darbas, tai musų speciailškumas. Viską atliekam sąžiniškai už prieinamą kainą.

Reikale plenus patys padarom ir suteikiam gerus, praktiškus patarimus.

The
Workmen's Circle
Co-Operative Bakery
Water ir Harrison Gatvių Kampas
IŠKEPA
Geriausią Kvietinę Ir Ruginę
Duoną Ir Pyragaičius
Musų Kepykla Tai Hygieniškiausia
Vieta Worcesterio Mieste
Užsimoka
Aplankyt Šią Kepyklą

NAUJA ELEKTRINĖ COLUMBIA KOMBINACIJA
"Kaip Pati Gyvybė"
Columbia Elektrinė Viva-Tonal

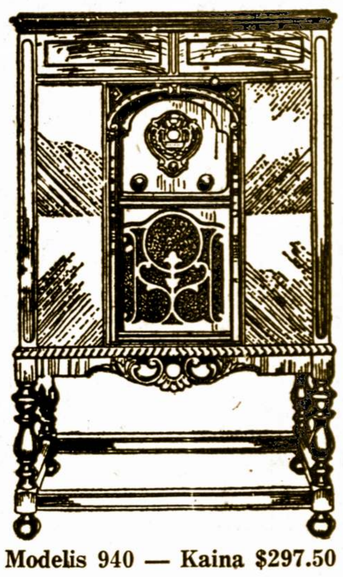

ir Kolster Radio Kombinacija
Modelis 940 — Kaina $297.50

Kuomet nusibosta klausyt radio arba jei nepatinka porgramas, bus Jums labai malonu savo paties išrinktą programą išgirst iš rekordų. Ne tik lietuviškos muzikos galėsite išgirst, bet ir kokios tik norėsite muzikos — kokia yra maloniausia.

Gali pakeist šį instrumentą nuo RADIO į GRAFAFONĄ per pasukimą prietaiso — ir kurį tik išsirinksite, gausite tyriausį balsą, girdėsite viską kaip ištikrųjų yra, be jokių braškėjimų.

Iki Šioliai Niekuomet Niekas Negirdėjo Tokios Muzikos

Širdingai kviečiami atsilankyt ir pasiklausyt NAUJAUSIO COLUMBIA IŠRADIMO. Demonstruojam dykai. Pas mus pirkta Columbia kombinacija gvarantuota ilgam laikui; mašinų pristatymas ir erijos pravedimas už tą pačią kainą — pigiausią Worcestery, sulyginus mašinos vertę.

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON STREET — WORCESTER, MASS.

NAUJI COLUMBIA REKORDAI
Vėliausi ir Geriausi Lietuviški Rekordai!

UŽEIKITE IŠGIRST ŠIUOS COLUMBIA IŠDIRBYSTĖS REKORDUS IR IŠSIRINKITE SAU TINKAMIAUSIUS

Čia įdedam tik keletą vėliausios laidos Columbijos rekordų ką tik į musų knygyną atgabentų:

16151—F	(Oi, Berneli Vienturi! (Mielaširdystė	K. Menkeliuniutė ir Stankunas
16150—F	(Čigono Meilė (Valcas) (Pavasario Sveikinimai (Valcas)	Liet. Tautiška Orkestra
16149—F	(Atėjo Rudenis—Užšalo (Baltos Rankelės	Mahanojaus Liet. Main. Orkestra
16146—F	(Šalčiai ir Merginos (Linksmas Amerikietis	F. Stankunas, Baritonas
16147—F	(Katriutės Polka (Klaipėdos Polka	Mahanojaus Liet. Main. Orkestra
16148—F	(Senelio Polka (Jaunas Senis	A. Vanagaitis ir Akiras
16145—F	(Pragėriau Žirgelį (Eisim laukan	A. Vanagaitis ir Olšauskas

Apart čia pažymėtų Columbia Rekordų, musų knygyne galima rast šimtus kitokių įvairiausio muzikos turinio: Polkų, Valcų, Mazurkų, Maršų. Dainų, Orkestrų, Benų ir daug kitokių, Kreipkitės į —

Amerikos Lietuvio Knygynas
14 VERNON ST. WORCESTER, MASS.

VIENINTĖLĖ WORCESTERIO LIETUVIŲ LAIVAKORČIŲ IR PINIGŲ SIUNTIMO AGENTURA

Parduodam Laivakortes keliaujantiems į Lietuvą ir atgal. Pagelbėsim išgaut Pasus. Vizas, Sugrįžimo Leidimus, Afideivitus ir įvairius kitus dokumentus. Siunčiam pinigus Lietuvon Doleriais arba Litais. Visus viršminėtus reikalus atliks Jums Juzė Leonaitė, viena iš prityrusių lietuvaičių, kuri pati nesenai važinėjo Europoje ir žino visas kelionės smulkmenas. Gali užtvirtint svarbius dokumentus Notary Public antspauda. Kam eit pas svetimtaučius, ar po stubas landyt pas bile kokį agentą, kuomet jųs galit kreiptis į tikrą, autorizuotą agenturą—pas saviškius, kur gausit daug geresnį patarnavimą ir savo prigimtoje kalboje. Tel. Park 5318

AMERIKOS LIETUVIS, 14 Veronon St., WORCESTER, MASS.